

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

A. Každý súd môže v rámci výkonu svojej občianskej právomoci vydať (predbežné, trvalé alebo povinné) opatrenie alebo určiť likvidátora vo všetkých prípadoch, v ktorých sa to javí správne alebo vhodné, a to aj vtedy, ak nebol podaný návrh na priznanie náhrady škôd alebo iných prostriedkov nápravy alebo ak nebola taká náhrada alebo náprava priznaná. Súd nevydá predbežné opatrenie, pokiaľ nie je presvedčený o tom, že na verejnom pojednávaní sa bude riešiť závažná vec, že existuje možnosť, že navrhovateľ má nárok na nápravu, a že v prípade nevykonania predbežného opatrenia bude v neskoršej fáze ťažké alebo nemožné dosiahnuť úplnú spravodlivosť (článok 32 ods. 1 zákona 14/1960 o súdoch v znení zmien).

B. Súd môže kedykoľvek, ak naň predtým bola podaná občianskoprávna žaloba, vydať opatrenie na zhabanie, ochranu, úschovu, predaj, zadržanie alebo ohliadku majetku, ktorý je predmetom žaloby, alebo opatrenie na zabránenie strate, škode alebo nepriaznivému účinku, ktoré by v prípade nevydania opatrenia vznikli osobe alebo na majetku pred vydaním právoplatného rozsudku súdu vo veci, ktorá sa týka danej osoby alebo majetku, alebo pred vykonaním rozsudku súdu (článok 4 ods. 1 zákona o občianskom súdnom poriadku, kapitola 6). Účelom opatrenia vydaného podľa tohto ustanovenia je ochrana (vydaním osobitných opatrení) majetku, ktorý je predmetom žaloby, pred ukončením konania alebo vykonaním rozsudku.

C. Každý súd, ktorý prejednáva občianskoprávnu žalobu vo veci dlhov alebo náhrady škody, môže kedykoľvek po podaní žaloby nariadiť, aby sa odporcovi zabránilo nakladať s nehnuteľnosťou, ktorá je zapísaná na jeho meno alebo ktorú má právo zapísať si ako vlastníka, v takom rozsahu, v akom to je podľa uváženia súdu dostatočné na vyhoviecie nároku navrhovateľa a pokrytie trov konania. Opatrenie sa nevydá, pokiaľ súd nenadobudne presvedčenie, že základ žaloby navrhovateľa je oprávnený a že v prípade predaja alebo prevodu majetku na tretiu stranu by navrhovateľovi mohlo byť zabránené vykonať rozsudok, ktorý súd môže vydať (článok 5 ods. 1 a 2, kapitola 6). Tento článok sa vzťahuje na žaloby vo veci dlhov alebo náhrady škody a oprávňuje na vydanie opatrenia vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá je zapísaná na meno odporcu alebo ktorú má odporca právo zapísať si ako vlastníka. Jeho cieľom je zmrazenie nehnuteľnosti až do vydania budúceho rozsudku v prospech navrhovateľa.

Právomoc súdu opísaná v bode A je jednoznačne širšia ako právomoci opísané v bodoch B a C a stanovuje parametre všeobecných právomocí súdov vydávať predbežné obmedzujúce opatrenia. V bodoch B a C sú uvedené konkrétne druhy opatrení, ktoré súdy môžu vydať.

Na základe judikatúry Najvyššieho súdu je všeobecná právomoc uvedená v bode A (článok 32 zákona o súdoch) široká a umožňuje vydať predbežné opatrenie proti majetku, ktorý nie je predmetom hlavnej žaloby. Podľa judikatúry majú cyperské súdy v súlade s článkom 32 zákona o súdoch právomoc vydávať predbežné súdne zákazy nakladania s majetkom (opatrenia na zmrazenie peňažného alebo hnuťelného majetku, ktorý patrí do ich právomoci, aby tak zabránili jeho presunu mimo svojej príslušnosti alebo jeho minútiu).

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Návrhy na vydanie predbežného opatrenia možno podať v ktorejkoľvek fáze konania, v ktorom bola podaná občianskoprávna žaloba. Postup podávania návrhu upravujú procesné predpisy o občianskoprávných konaniach. Akékoľvek oneskorenie zo strany navrhovateľa pri podaní návrhu na vydanie predbežných opatrení je faktorom, ktorý súd musí vziať do úvahy.

Podľa cyperských právnych predpisov je možné vydať predbežné opatrenie bez oznámenia druhému účastníkovi konania (*ex parte*, pozri článok 9 zákona o občianskom súdnom poriadku, kapitolu 6). Tento postup je výnimočným opatrením a v tomto prípade je naliehavosť veci procesnou podmienkou, ktorá sa musí splniť na to, aby súd mohol konať podľa vlastného uváženia bez výsluchu druhého účastníka konania. Súdy túto zásadu prísne uplatňujú. Závažné sú aj dôsledky nezverejnenia podstatných skutočností žalobcom v prípade jednostranného (*ex parte*) návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Jednostranne vydané predbežné opatrenie je účinné ihneď po doručení odporcovi, ktorý ho však čo najskôr po doručení môže vrátiť súdu a vyhlásiť, že podáva námietku voči jeho vydaniu. Takisto aj akákoľvek tretia strana, ktorá je priamo ovplyvnená opatrením, môže požiadať súd, aby ju v tejto veci vypočul. Ak žalovaný podá námietku voči opatreniu, súd uskutoční pojednávanie s cieľom rozhodnúť, či opatrenie zachová, zruší alebo zmení. V prípade zamietnutia má žalobca právo znova sa obrátiť na súd za podmienky, že sa zmenili vecné okolnosti veci. Treba takisto poznamenať, že vo všetkých veciach, v ktorých bolo vydané predbežné opatrenie na základe jednostranného (*ex parte*) návrhu, súd na základe výslovného právneho ustanovenia nariadi žalobcovi, aby poskytol záruku za sumu, ktorú stanoví súd, ako zabezpečenie proti prípadným stratám, ktoré môžu vzniknúť žalovanému. V súlade s judikatúrou súd nemá právomoc vydať opatrenie, pokiaľ žalobca sám neposkytne záruku.

Je samozrejme, možné poskytnúť záruku na vydanie predbežného opatrenia prostredníctvom návrhu s oznámením (teda oznámením druhému účastníkovi konania). V takom prípade však súd nezohľadní faktor naliehavosti.

2.2 Hlavné podmienky

Predbežné obmedzujúce opatrenie vydáva súd podľa vlastného uváženia. Na to, aby sa súd mohol podľa vlastného uváženia rozhodnúť, či na základe zásady rovnováhy prospechu vydá požadované opatrenie, musia byť splnené tri kľúčové podmienky:

vec, ktorá sa má prejednávať, je závažná (postačí uvedenie spornej domnienky týkajúcej sa danej veci),

zdá sa, že existuje pravdepodobnosť úspechu (zjavná možnosť úspechu/jasná vyhládka, že navrhovateľ má nárok na nápravu),

v prípade nevydania opatrenia bude v neskoršej fáze ťažké alebo nemožné dosiahnuť úplnú spravodlivosť (priznanie náhrady škody navrhovateľovi v neskoršej fáze nebude stačiť na zaistenie jeho práv).

Ako už bolo uvedené, otázka, či vydať alebo nevydať predbežné opatrenie, sa necháva výlučne na vlastné uváženie súdu. Ani v prípade splnenia troch uvedených podmienok však súd opatrenie nevydá automaticky. Súd musí posúdiť, či je vzhľadom na všetky skutočnosti a okolnosti správne a vhodné vydať požadované opatrenie.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

V judikatúre sa preukázalo, že povaha/druh majetku nie je faktorom, ktorý môže obmedziť výkon právomoci súdu. Povaha majetku však môže byť pre súd dôležitým faktorom pri posudzovaní rovnováhy prospechu pri výkone právomoci vydať opatrenie podľa vlastného uváženia. Pre sťažovateľa je ľahšie preukázať, že hrozí riziko straty peňazí z bankového účtu ako riziko predaja nehnuteľnosti.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Po vydaní opatrenia má každý účastník konania, ktorému je opatrenie určené, zákonnú povinnosť splniť ho. Nesplnenie opatrenia predstavuje pohrdanie súdom a podľa zákona je trestné. Každá osoba, ktorá podnecuje alebo uľahčuje nesplnenie opatrenia vydaného súdom, môže byť navyše obvinená z pohrdania súdom (článok 42 zákona 14/1960 o súdoch v znení zmien).

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Opatrenie vydané súdom obsahuje osobitnú doložku, ktorou sa stanovuje obdobie jeho účinnosti. Zvyčajne je účinné až do vydania právoplatného rozsudku v hlavnom konaní, alebo pokiaľ sa nezruší alebo nezmení následným opatrením vydaným súdom. Keď súd v hlavnom konaní vydá právoplatný rozsudok, môže doň začleniť osobitnú doložku o zachovaní účinnosti opatrenia počas určitého časového obdobia po vydaní rozsudku s cieľom uľahčiť výkon tohto rozsudku.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Voči rozhodnutiu súdu, ktorým sa vydáva predbežné opatrenie, sa možno odvolať na Najvyššom súde. Odvolať sa možno aj proti rozhodnutiu, ktorým súd zamietla návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Najvyšší súd má pri prejednávaní týchto vecí široké právomoci. Môže vydať opatrenie, ktoré súd prvého stupňa zamietol, alebo môže zrušiť alebo zmeniť opatrenie, ktoré vydal nižší súd. Treba však poznamenať, že odvolacie konanie nepredstavuje nové prejednávanie veci. Súd prvého stupňa nezmení rozsudok prvostupňového súdu len preto, lebo by svoju právomoc vlastného uváženia uplatnil inak. Najvyšší súd zasiahne len vtedy, keď rozhodne, že prvostupňový súd uplatnil právomoc vlastného uváženia *chybne*.

Posledná aktualizácia: 21/10/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.